

запропонувати: 1) переказати коротеньку, прочитану дорослим, історію чи казку, або переказати переглянутий мультфільм (якщо дитині складно це зробити, можна попередньо підготувати запитання, відповідаючи на які, дитина створить зв'язний текст); 2) скласти розповідь за малюнком, або запропонувати серію малюнків (від 4 і більше) за якими попросити скласти оповідання (малюнки можна запропонувати у довільному порядку, що ускладнить завдання); 3) придумати цікаву кінцівку до недочитаної казки, або незвичайний початок до кінцівки оповідання; 4) придумати разом цікаву історію: дорослий вимовляє одне речення і кидає м'яч комусь із дітей, той має продовжити історію і кинути м'яча іншому учаснику і т.д.

Виконання пропонованих тренінгових ігрових вправ розвивають у дошкільників мислення, творчу уяву, рефлексивну діяльність, мотивують їх до ефективної комунікативної взаємодії в цілому. Використання тренінгів значно підвищує мовленнєві навички дошкільнят та забезпечує якісну їхню підготовку до успішного навчання в школі.

Список використаних джерел

1. Бухлова Н.В. Тренінг про тренінг: формування самоосвітньої компетентності учнів. Київ : Шк.світ, 2019. 128 с.
2. Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів / за заг. ред. В. В. Дубічинського. Харків : ВД Школа, 2009. 1008 с.

Фазан Тетяна Павлівна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ СЬОГОДЕННЯ

Державна політика сьогодення висуває нові вимоги до підготовки фахівців дошкільної освіти, що тісно взаємопов'язані

з кардинальними змінами в освітній галузі, передусім у системі дошкільної освіти. На сьогодні реформування та модернізація дошкільної освітньої галузі відбувається через оновлення: законодавства, державного стандарту дошкільної освіти, комплексних та парціальних освітніх програм для дітей раннього та дошкільного віку, формування внутрішньої та зовнішньої систем забезпечення якості освіти в ЗДО, розширення мережі закладів дошкільної освіти.

Варто наголосити на впровадженні оновленого БКДО і методичних рекомендаціях до нього [1] та професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» в якому розкрито зміст професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти; надано перелік професійних компетентностей вихователя закладів дошкільної освіти, на основі яких оновлюються посадова інструкція, освітні програми й стандарти вищої та фахової передвищої освіти [2, с. 1].

Дослідженню проблеми формування професійної компетентності вихователя ЗДО присвячено праці багатьох науковців. Зокрема, розвитком теорії формування професійної компетентності, щодо змісту підготовки майбутніх фахівців займалися Л. Артемова, А. Богуш, В. Баркасі, В. Бондар, В. Кузь, І. Пометун, Л. Хоружа; дослідженням методів формування професійної компетентності педагогів І. Бех, І. Богданова, О. Богініч, О. Матвієнко [4]; проблемами формування фахової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти Т. Атрощенко, О. Бобирєва, Т. Бондар, К. Савченко, Н. Павлуценко, О. Пинзеник тощо.

На нашу думку, важливим елементом у підготовці майбутнього фахівця дошкільної освіти є ознайомлення студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу в ЗДО, нормативно-правовими актами та документами які регулюють професійну діяльність, стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти». Зважаючи на це, у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка, студентам спеціальності 012 Дошкільна освіта, на четвертому курсі, запропоновано вибірковий освітній компонент «Формування професійної компетентності вихователя ЗДО».

Метою навчальної дисципліни «Формування професійної компетентності вихователя ЗДО» – є озброїти студентів

знаннями, необхідними для здійснення навчання і виховання дітей дошкільного віку відповідно до чинного законодавства України; ознайомити з чинними комплексними та парціальними програмами; детально висвітлити загальні, професійні компетентності та трудові функції фахівця дошкільної освіти відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти».

На вивчення курсу відводиться 4 кредити ЄКТС із загальною кількістю годин – 120, серед них: 24 години лекційних занять, 24 години практичних занять та 72 години відведено на самостійну роботу студентів над навчальним матеріалом. Курс розрахований на один семестр. Підсумковий контроль передбачає складання студентами заліку.

Для ефективного впровадження в освітній процес ОК «Формування професійної компетентності вихователя ЗДО» розроблено навчальні та інструктивно-методичні матеріали які включають такі структурні елементи: робочу програму навчальної дисципліни підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, силабус освітнього компоненту; опорні конспекти лекцій; методичні рекомендації до проведення практичних занять; тестові завдання для забезпечення поточного та модульного контролю знань; критерії оцінювання навчальних знань студентів.

Робоча програма та силабус освітнього компоненту укладені відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Опорні конспекти лекцій та методичні рекомендації до проведення практичних занять розроблені відповідно до кожної теми з навчальної дисципліни. У методичних рекомендаціях сформульована дидактична мета, питання для обговорення у ході практичного заняття, надано рекомендовану літературу та розміщено рекомендації, які допоможуть здобувачам зорієнтуватися та усвідомлено підготуватися до дискусії й виконати завдання самостійної роботи, а також представлені критерії оцінювання виконаних завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: ключові поняття курсу; реформаційні та модернізаційні процеси в системі дошкільної освіти України на різних етапах її становлення і розвитку; основні вимоги до

розробки і затвердження комплексних і парціальних програм; змістові та структурні компоненти програмно-методичного забезпечення чинних комплексних і парціальних програм дошкільної освіти; структуру, зміст професійного стандарту; загальні, професійні компетентності та трудові функції вихователя ЗДО.

В процесі опанування курсу студент повинен вміти: застосовувати теоретичні знання в умовах майбутньої професійної діяльності; володіти сучасним програмно-методичним забезпеченням, користуватися чинними комплексними та парціальними програмами; вміло використовувати професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» і методичні рекомендації до нього у професійній діяльності; займатись професійним самовдосконаленням, здійснювати самоконтроль досягнень з вивчення цього курсу.

Програма навчальної дисципліни «Формування професійної компетентності вихователя ЗДО» містить два змістові модулі: «Реалізація змісту державного стандарту дошкільної освіти у комплексних та парціальних програмах», «Трудові функції та професійні компетентності стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти».

Перший змістовий модуль «Реалізація змісту державного стандарту дошкільної освіти у комплексних та парціальних програмах» розкриває такі теми: «Програмотворення в системі дошкільної освіти як один з ключових показників активного процесу її реформування та модернізації»; «Програмно-методичне забезпечення чинних комплексних освітніх програм для ЗДО»; «Реалізація змісту державного стандарту дошкільної освіти в чинних парціальних програмах (інваріантний складник державного стандарту)»; «Реалізація змісту державного стандарту дошкільної освіти в чинних парціальних програмах (варіативний складник державного стандарту)».

Другий змістовий модуль «Трудові функції та професійні компетентності стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»» містить детальне ознайомлення з професійним стандартом вихователя та включає такі теми: «Структура, основний зміст, можливості застосування стандарту», «Характеристика загальних компетентностей фахівця дошкільної освіти»; «Організація, забезпечення та реалізація

освітнього процесу»; «Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного середовища»; «Формування навичок домедичної допомоги»; «Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу»; «Професійний розвиток та самовдосконалення».

Зараз в умовах війни у закладах дошкільної освіти необхідні фахівці, які мають сформовану систему загально-людських і професійних цінностей, які володіють ґрунтовними знаннями [3, с. 4], тому особлива увага у програмі навчальної дисципліни приділена формуванню у студентів загальних та професійних компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Отже, вивчення студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта освітнього компоненту «Формування професійної компетентності вихователя ЗДО» є важливим у контексті вимог сьогодення. Ця навчальна дисципліна ознайомлює майбутнього фахівця дошкільної освіти з чинними комплексними та парціальними програмами, основними нормативно-правовими актами та документами, трудовими функціями та професійними компетентностями відповідно до стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». Повноцінне структурно-змістове наповнення освітнього компоненту, правильно підібраний лекційний матеріал, завдання для практичної та самостійної роботи є важливим елементом у засвоєнні знань здобувачами, які їм необхідні у майбутній професійній діяльності в закладах дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / Упоряд.: О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, А. В. Куземко. Харків: Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.
2. Косенчук О.Г., Регент А.В., Стягунова О.О. Методичні рекомендації про впровадження професійного стандарту вихователя закладу дошкільної освіти. К.: Державна установа «Український інститут розвитку освіти». 2022. 16 с.
3. Методичні засади формування фахової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: практичний порадник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта /укладачі Т.О. Атрощенко, О.С. Бобирева. Мукачево: МДУ, 2023. 52 с.

4. Притуляк Л. Особливості формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі фахової підготовки. *Обрії*. 2021 №1(40). С. 88-91.

Фамілярська Лариса Леонідівна,
старший викладач кафедри педагогіки й андрагогіки Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, кандидат педагогічних наук, м. Житомир, Україна

МОЖЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Впровадження інноваційних інструментів в управління дошкільним закладом є ключовим аспектом сучасної освітньої практики. Технології відкривають нові можливості для підвищення ефективності управління закладом дошкільної освіти.

Розглянемо детальніше аспекти впровадження інноваційних інструментів.

Розвиток STEM-освіти (наука, технології, інженерія, математика) стає важливим напрямом у дошкільних закладах. Використання різноманітних технологій, таких як робототехніка, допомагає дітям розвивати аналітичні та проблемно-мисленнєві навички з раннього віку.

Підтримка батьківського включення через технологічні засоби – це важлива складова успішної роботи дошкільного закладу, оскільки активна участь батьків у житті дитини сприяє її успіхам у навчанні та розвитку. Технології дозволяють створювати платформи для взаємодії між педагогами та батьками. Зокрема, надання батькам доступу до інтерактивних навчальних ресурсів сприяє їх використанню в домашніх умовах для підтримки навчання та розвитку дитини.

Організація вебінарів або онлайн консультування батьків з питань виховання, навчання та розвитку дітей може включати розгляд методів виховання, розвитку мовлення, стимулювання